

10 TEESIÄ LEIRITOIMINNAN TÄRKEYDESTÄ

Lasten ja nuorten hyvinvoinnin ja osallisuuden suurimpia uhkakuvia ovat nuorten hyvinvoinnin polarisoituminen, syrjäytyminen, mielenterveysongelmat, liikkumattomuus sekä digilaitteiden liikkakäyttö. Poliitiikassa on puolueeseen katsomatta etsitty kipeästi keinoja kehityksen kääntämiseksi.

Valtakunnallisen **Leiritoiminnan foorumin** tavoitteena on herättää keskustelua ja jakaa tietoa leiritoiminnan vaikuttavuudesta sekä tarjota ratkaisuja nuorten kohtaamiin erilaisiin haasteisiin. Haluamme, että leirikokemus voidaan mahdollistaa yhä useammalle lapselle ja nuorelle.

Leiritoiminnalla on todettu olevan lukuisia myönteisiä vaikutuksia lasten ja nuorten hyvinvointiin:

1. Leirillä on mahdollisuus kohdata turvallisia aikuisia, joilla on aikaa nähdä ja kuulla.
2. Kaveri-, tiimi- ja vuorovaikutustaidot kehittyvät, kun ollaan ympärivuorokautisesti yhdessä osaavien aikuisten ohjauksessa.
3. Kokemus yhteisöön kuulumisesta korostuu ja yksinäisyys vähenee, kun ollaan pidemmän aikaa ryhmässä.
4. Leirillä vapaudutaan arkielämän rooleista, kun lapsi tai nuori pääsee tuomaan esiin uusia puolia itsestään.
5. Leiri antaa vaihtoehdon ruutuajalle ja somelle loma-aikoina.
6. Itsestä huolehtimisen taidot ja itseohjautuvuus kehittyvät leiriympäristössä.
7. Aktivoiva leiriympäristö, ulkoilu sekä leikki lisäävät liikkumista.
8. Myönteiset kokemukset luonnosta vahvistavat luontosuhdetta.
9. Yhteisöllisyys ja onnistumisen kokemukset lisäävät tulevaisuususkoa ja luottamista omiin vaikutusmahdollisuuksiin.
10. Minäkuva, minäpystyvyys ja itsetunto paranevat, ja leireillä saadut kokemukset, onnistumiset ja elämykset kantavat läpi elämän.

Leirityön merkitystä tukevat esimerkiksi kouluterveyskyselyt sekä vuonna 2025 julkaistu Lasten ja nuorten vapaa-aikatutkimus. Tutkimuksen mukaan lasten ja nuorten kesänvietto eriytyy voimakkaasti sosiaalisten taustatekijöiden ja varallisuuden mukaan. Lasten ja nuorten oikeus virkistykseen ja mielekkääseen lomatekemiseen onkin turvattava, ja leiritoiminta on tässä työssä merkittävässä roolissa.

LEIRI TARVITSEE PUOLUSTAJANSA

Kolmannen sektorin leirityöllä on merkittävä julkista palveluverkkoa täydentävä sekä pahoinvointia ennaltaehkäisevä rooli lasten ja nuorten arjessa. Tämän takia voittoa tavoittelemattoman leirityön tukeminen on myös kustannustehokas tapa edistää hyvinvointia sekä lasten ja nuorten yhdenvertaisuutta. On tärkeää, että leirimuotoinen toiminta tunnistetaan kasvatukselliseksi menetelmäksi.

Vaikuttavan leirityön suunnittelu ja toteuttaminen vaatii ennen kaikkea jatkuvuutta ja ennustettavuutta. Tämän vuoksi leiritoiminnan julkisen perusrahoituksen on oltava riittävää. Sosiaali- ja terveysministeriön, opetus- ja kulttuuriministeriön sekä Opetushallituksen jakamien avustusten taso on turvattava ja niiden ennustettavuutta on parannettava. Avustuspäätösten ulottaminen esimerkiksi kolmivuotiseksi olisi tärkeä askel tässä työssä. Hankerahoituksella on oltava ainoastaan toiminnan kehittämistä tukeva rooli.

ALLEKIRJOITTAJAT (LEIRITOIMINNAN FOORUMI)

Kesälukioseura ry, Lasten kesä ry, Leirikesä ry, Luontoliitto ry, Parasta Lapsille ry, Prometheus-leirin tuki ry, Suomen evankelisluterilaisen kirkon kirkkohallitus, Suomen Leirikoulu yhdistys ry, Suomen Nuorisokeskusyhdistys ry, Suomen Partiolaiset – Finlands Scouter ry.